

Учітеся оя брати мои,
Думайте читайте

СВОБОДА

И чужому научайтесь
Своего не цурайтесь.

„Въ своей
хатѣ
своя правда“

И сила
и воля“
Шевченко.

ЧАСОПИСЬ ДЛЯ РУССКОГО НАРОДА ВЪ АМЕРИЦѢ И ОРГАНЪ „РУССКОГО НАРОДНОГО СОЮЗА“.

Число 39

ДЖЕРСИ СІТІ. Н. Д. Середа 7-го Новембра 1894.

ГОДЪ II

ДАРЕМНА ПРАЦЯ ВЕЗЬ БОЖОГО БЛАГОСЛОВЕНІЯ.

Тутъ въ Америцѣ богато можна подибати мѣжь нашимъ народомъ такихъ, котры будучи ще въ краю, були богобойными, побожными щирыми людьми, а якъ ту прійшли до Америки и обтряслись троха зъ бѣды и нужды, то же и не тѣи що були колись.

Въ старомъ краю де злиднѣ били зѣ всѣхъ сторѣнь, де неразъ на було куска хлѣба въ ротъ вложити, де чоловіккъ гарувавъ и працювавъ якъ чорный вѣлъ цѣлый день за пѣвъ топку соли, тодѣ бувъ смиренный богобойный, скорый до молитвы, дбальшій о церковь, бо неразъ зъ послѣднего тягнувъ ся а таки хотъ разъ въ рокъ свѣчку передъ святыми поставивъ и знавъ що есть Богъ на небѣ, котрый вѣсть его нужду, горе и во время люте помилуе.

Тодѣ, скоро дзвѣнь во святу недѣленьку загудѣвъ на дзвоницѣ, йшло ся до божого дому, до святой церкви молити ся Богу не зважаючи на одоту, на снѣгъ, заверху. А якъ щиро, якъ ревниво молило ся тодѣ до Бога якъ тревога! Але потревожѣ то и забуваєсь о Бозѣ.

Наколи Богъ щасливо допродавивъ не одного сюда и черезъ добрыхъ людей до ставъ роботу и прійшовъ до гроша, тогда уже не той Иванъ що въ полатаной гунцѣ и босый середъ лютой зими йшовъ до церкви, а на великденъ лишень адзимку ѣвъ свячену, але уже при зигарку, хорошо убранный заѣдае свой „стейкъ“ и пѣ пиво, въ святу недѣлю, коли другій йдутъ до церкви молити ся Богу. Научивши ся малповати пару словъ по английскій одъ пьяного Джима, Джека африша напѣ Ваньо каже: же ему не треба йти до церкви бо онъ есть въ free country и онъ уже въ старомъ краю досить намоливъ ся. Онъ мае церковь въ старомъ краю а тутъ не потребуе давати. Онъ тутъ не прійшовъ на одпустъ але гроши заробити.

Таку бесѣду мы уже неразъ чули одъ де-котрыхъ нашихъ въамериканизованныхъ и бифетекованныхъ Иванѣвъ Даниловѣвъ и Гавриловѣвъ. Протое, днесъ поста раемъ ся доказати такимъ небачнымъ, що ихъ розумоване есть глупѣсть, а ихъ поступоване веде до дочасной и вѣчной погибели.

„Везъ Бога аны до порога“ каже руска пословица. Отже подумай любый читателю, якъ може такой чоловіккъ забуваючій тутъ въ Америцѣ на Бога, на Его святу церковь, не сохраняючи Его законъ — чогось доробити ся, чогось доплати, до чогось дойти?

Чи може собѣ такой подумати, не взявши першь Бога на помощь, „зароблю гроши, силачу довѣгъ, покушлю грунтъ“... наколи ще до того далеко а безъ Бога аны до порога? Чи не погнѣваеь ся на него Господь, чи не перемѣнитъ его плянъ, чи не оберне все тое що загадавъ инакше?

Даремна праця безъ божого благословенія и пуста думка и слова того, котрого дни жита суть пораховані а кожде „заутра“ лишень позичене!

Чи не одно и то само сонце всходитъ и заходитъ ту и въ краю? Чи не той самый мѣсяць тутъ и тамъ выходитъ зъ поза хмаръ и веде миліоны а миліоны рѣчнородныхъ звѣздъ за собою по небесомъ просторѣ? Чи тутъ и тамъ не повѣдають небеса славу богу а творение рукъ Его не возвѣщаеь твердѣ? Чи не оденъ создатель, чи не той самъ Богъ творецъ неба и земли тутъ и тамъ? Чи по всей земли не клонитъ чоловіккъ свою голову передъ Богомъ и чи не воздае му належитой чести, а толькы той оденъ въ своей глупотѣ злорѣчши и хулишь же ты тутъ не потребуеь йти до церкви и дбати о ню, бо маешь въ краю?!

Встаеь рано, а чи певный дождати вечера? лягаеь въ вечеръ на спочинокъ, а чи встанешъ живымъ и на свѣтъ поглянешь? Несчастный и

сто разъ пропащій чоловікче що мѣняеь Бога за пару марныхъ долларѣвъ и за тѣи добродѣйства, якими Онъ тебе щоденно надѣляе, жалуеь посвятити одинъ день на Его честь, хвалу и жалуеь хотъ маленьку свѣчку поставити ва престоѣ въ святой церквѣ!

Якъ тое зерно посѣяне на сухой рѣлѣ и безъ благодатного дощу николи не зойде и не выдасть плоду, такъ съ твоей працѣ безъ божого благословенія жадного пожитку для тебе не буде!

Ты, котрый вѣришь лишень въ мѣсячну пейду и въ тую пайнту пива що передъ тобою, — знай же Богъ забуде о тобѣ такъ якъ ты о Немъ забуваєшь!

Правда, робишь, рознадаеь ся на гроши, плешь ихъ въ край, а може прійти такъ же самъ калѣкою згинешь въ мѣстицкомъ шпиталю, або на мѣстицкомъ возѣ завезуть просто забитого до ямы, а гроши пропуть тѣи, що на нихъ не робили а за тебе и не спомянуть!

Богъ терпеливый и буде чекати якийсь часъ и дивити ся до якой степени дойде твоя чорна невдячнѣсть и твое огидне поступоване.

Доробишь ся гроша и станешъ величати ся богачомъ, але душа бѣдна, убого сирота безъ божой ласки и безъ надѣи на спасение; купишь поле, але чи будешъ ѣсти зъ него хлѣбъ? поставишь нову хату але чи невынесуть ты на цминтаръ ще зъ старой? Ставити домъ безъ благословенія божого, значить толькы, якъ ставити на плѣску и безъ фундаменту — бо прійде вода подмулить и забере весь будынокъ съ собою, або зорветъ ся буря и все повалитъ на землю.

Мы уже знали такихъ мудрагелѣвъ що повѣдали же нимъ въ Америцѣ церкви не треба и що они суть въ free country, а таки опѣсля вернули другій разъ до Америки и зъ великого богатства жебрали по фермерахъ кусокъ хлѣба. Така то погибель и дочасна нужда и бѣда чекае такихъ а ще горше вѣчна!

Неразъ збогатитъ ся такій

тутъ на земли, але у Бога збѣднѣвъ. Неразъ накупить грунта, худобы, поставитъ хорошій будынки, розведе велике газдѣвство и щожъ му съ того по смерти, наколи собѣ за жита въ небѣ кучка не придбавъ?

Рускій робѣтнику!

Памятай же кромъ того боса у котрого тяжко робишь и на котрого робишь, есть ще иншій, котрый дае тобѣ здравле и силу и котрому маешь бути зъ души-серца вдячнымъ и слухати що онъ и твоя совѣсть приказуе!

Уважай що тая мѣсячна пейда николи не зробишь тебе щасливымъ, але тая, що въ день суда буде роздавати ся Протое памятай на Бога и на Его святыи приписъ и сповный Его святу волю и не мѣняй вѣчней сталие за марне и дочасне! Не забудай же ты не машина, але чоловіккъ съ бессмертною душею и що твое призначене не всегда чорно працювати въ фабрицѣ або подъ землею, але въ небѣ, на котрему сишь собѣ запрацювати. Не слухай дурисвѣтѣвъ и зѣпсутыхъ думкою и сердцемъ людей, котры смѣють ся зъ всего що святе, що боже.

Ты руки до працѣ прикладай а Бога сердцемъ, душею и словомъ зывай! Бо надаремна твоя праця, твоій трудъ, твоій потъ безъ божого благословенія!

Гр. Гр.

ВЪ ОСТАТНІЙ РАЗЪ.

Шамодка огидна батярска шмата „Polska i Litwa“, усе казять ся и биситъ ся и въ своей стеклости кидаетъ безпѣдственно на Русинѣвъ спокойныхъ тутъ робѣтничѣвъ, высмѣвае руску церковь, плюе на святыи трираменный крестъ, стараеь кидати гноемъ морального зѣпсутія на русскихъ ревныхъ священниковъ патриѣтовъ — гноемъ, въ котромъ валеаь сама по уха съ сѣи покровителями якъ тая свиня и щобъ могла безкарно дальше выливати свою ѣду, огороджуе ся дописями, котры сама редакція фабрикуе и въ своей подлости и без-

характерности пише що за нихъ не отповѣдае.

Сли отже не хоче одповѣдати, то най выявити имя того, котрый помѣстивъ огидну допись въ числѣ 6. и 7. „Polski i Litwy“ и называе себе „z krwi i koscí rusin“ и ще до того „rusin patriota“ а если P. i L. боить ся выявити або и не може бо сама того „rusina“ породила, то най самъ той „rusin patriota“ выступитъ смѣло съ своимъ именемъ и съ своимъ патриотизмомъ передъ тутейшою публикою и сли правда, що написеь, то най встане и докаже.

Я въ имени правды хочу, жадаю и зываю всенародно, публично того „rusina patriota“ на публичну диспуту де муситъ доказати все а все що написавъ въ 6. и 7. числѣ P. i L.

Слибъ я бувъ въ цивильномъ ствѣ, тѣи тѣи а тую-ту вызываь на козацкій поединокъ, въ котромъ дригнувъ бы ногами якъ та зеленая жаба, але позаякъ есьмъ въ иншомъ станѣ, протое зываю на публичну диспуту.

Наколи буде мати хотъ троха цивильной одваги и не поза плѣтъ брехати якъ та подла собака, то най пише до мене а тогда означимо мѣсце, де одбудеть ся тая диспута и запросимо всѣхъ здоровомыслячихъ людей и тѣи розсудятъ де подлѣсть и ложъ, а де невиннѣсть и правда.

Даю 10 дней до намьслу. Сли але замовчить и не поставитъ ся, тодѣ назву такого огиднымъ чернителемъ.

Сфабрикованому или сущному дописователю „z koscí i krwi rusinowi patriocie“ радимо щобъ своимъ огиднымъ и паскуднымъ рыломъ не важивъ ся зближати до могилы праведника, мученика патриѣта, просвѣтителя галицкой Руси незабутаго о. Ивана Наумовича и не отеравъ о край мантин Его Высокопреосвященства руского Митрополиты пишущи: „ktory przywlaszcza sobie bezprawnie wladze papieza i

СВОБОДА
(LIBERTY.)

Weekly Paper

The only Russian political paper in this Country and has a largest circulation through the United States and is an invaluable advertising medium.

Предплата годична 2.00
До старого краю..... 2.50

Всѣ дописи и грошѣ просятъ высылати подѣ адресою:

To "Svoboda" Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Наша газета выходитъ що
каждна въ С е р е д у.

ADVERTISING RATES:
One inch per annum...\$ 10.00
„ „Six months. „ 6.00

All money or money orders should be addressed to:
„Svoboda“ Printing Office
247 Warren Str.
Jersey City, N. J.

Entered at the post office at Jersey City, N. J., as second class mail matter.

Кто замавляе „Свободу“ мае рѣвночасно заслати и предплату иначе ся не посылаетъ.

wysyla swych ksiezy i kaze im zakladac tutaj cerkwie bez wiedzy i woli tutejszych biskupow.“

На тѣ слова мыбѣ обѣзвались до того „rusina patrioty z krwi i kosci“ але шкода кидати перлы передъ свиню бо оны такъ розумѣть ся на той справѣ якъ безрога на перцю. О томъ жоговоримо на диспутѣ сли приетане и одкликнуть ся сей патриота изъ за плота.

Мы заявляемо поки що, же мы тутъ въ Америцѣ николи не мѣшали ся въ польску справу, и хочемо щобъ и до насъ кто непрощеный не пхавъ своего носа до руского проса.

Поважаемо и шануемо каждого, якої оны будъ націи и переконаня релігійны шануемо всякого, но не будемъ нѣмыми якъ египетска мумія- наколи леда обрванецъ одъ шибеніцѣ и польскій повинієта и платный брехачъ будѣ гидити все то по намъ найсвятѣйше: нашу народность нашу мову, нашу церковь, нашъ рускій трираменный крестъ, нашъ прекрасный обрядъ и церковный языкъ.

Мы католики, але польскимъ іезуитскимъ політичнымъ католицизмомъ мы ся брыдимъ и отрицаемъ ся.

Русины въ Галичинѣ и ту въ Америцѣ сьмо католика ми по духу Рима, котрый не хоче ut omnes latini et poloni fiant sed catholici - але не по духу загорѣлыхъ наймитѣвъ и блюдолизѣвъ въ кухни ks. proboszczow.

Теперь вылазъ зъ буды ты „rusinie patrioty!“

ГРИГОРІЙ ГРУШКА

рускій священникъ, доцентъ философіи и богословія апробованы папою

Львомъ XIII.

Издатель и редакторъ „Свободы.“

ЩО ЧУВАТИ въ СТАРОМЪ КРАЮ.

Краева выставка во Львовѣ остала 16 с. м. торжественно закрытою. Число посѣтившихъ ю доходило заледо до міліона и зъ той причины принесе она большій недоборъ. Посѣтителѣвъ чужо-сторонныхъ було много и то найбільше зъ причины появившой ся холеры ва Галичинѣ. Велика шкода для краю!

Засѣданя вѣспольныхъ делегацій въ Пештѣ вже закончилися, а на 16. жовтня скликана дума державна. О обрадахъ въ делегаціяхъ нема що и говорити. Рѣчь въ рѣчь повтаряе ся тая сама исторія: доведемо ся, що наша держава стоить въ найлучшихъ отношеняхъ до всѣхъ державъ та що миръ на довго есть забезпеченый. Посля простого хлопского розуму выходило бы зъ того, що можна бы выдатки на то войско зменьшити, але розумъ політичный наказуе власне ихъ побольшити. Та и побольшили выдатки на войско зновъ о цѣлыхъ 4-ри міліоны!

Министеръ справедливости на тую сессію думы державной внесе предложение уставы запроваджающей судѣи мировыхъ, котры бы выдавати могли правосильный приговоръ въ справахъ до 20 коронъ. Судѣи тѣ были бы выбраны а урядъ ихъ був-бы почетнымъ. Коли бы до сего прийшло, було бы для бѣдныхъ людей великою полекшею; нынѣ кошта правованя больше неразъ выносятъ, якъ о саму спорну квоту ходитъ. Такимъ судѣямъ мировымъ можна бы отдати такожъ и репарацию гонору людского, бо дуже часто правують ся люди о марну рѣчь и надеремно тратятъ гроши.

Правительство угорске задалеко загналось съ своими церковными законами и починаетъ теперь щоразъ больше

тратити грунтъ подѣ нога ми. Его предложены о безконфессійности, рецещій жидѣвъ, перепали въ палатѣ вельможъ и вертають наповоротъ до думы посольской.

Въ Ивановой хатѣ.

Бувшій ц. к. генеральный австрійскій конзуль въ Нью Йорку Паличекъ, зоставъ злапанный въ Вѣднѣ и сидитъ въ гарештѣ за опуканство и злодѣйство и чекае осуду справедливости.

Покликъ до Рускихъ священниковъ и руского народа въ Америцѣ.

Каждый працьовникъ въ яко́мъ будъ заводѣ, робитъ собѣ справоздане зъ своей працѣ: скільки и що и якъ зробивъ.

Днесъ то само робимо и мы, бо уже больше якъ рѣчь минае одъ того часу, наколи взялись мы до тяжелой и важкой працѣ на народномъ поли. Хотяи много було перепонъ и перешкодъ при нашей работѣ, то все таки одушевлений гадкою святого дѣла, смѣло и отверто будили нашихъ братѣвъ зѣ сну забыта и байдужности, взбуджали въ нихъ почуте люцкой гѣдности, воскрешали въ нихъ руского духа, запалили въ ихъ сердцахъ святой огонь братной любви и любовы до всего того що рускому сердцу е найдорожшимъ, найсвятѣйшимъ.

По зможѣ нашихъ слабыхъ силъ старали ся вказати певну и просту дорогу ведучу до знания, науки славы и добра.

Днесъ народъ насъ зрозумѣвъ и наш змягана коло добра „наименьшого брата“ узнавъ и одобрилъ. Хотъ мало мы поступили напередъ у нашей работѣ, але и те мае велику вагу истѣйность. Слѣбъ у насъ бувъ материальный засѣбъ и яка така вспомога, мыбѣ днесъ могли преуказатися чимъ большимъ

Но позаякъ каждый початокъ есть трудный, тымъ больше въ той работѣ, до до котрой мы запряглись призвавши впершъ милосерного Бога на помѣчь.

Наше гасло було: высказати всѣмъ и всегда святу правду, котра одна по словамъ Христа Спаса може здѣлати людей свободными „истинна освободитъ вы.“

Але правда въ очи коле, и прото мы нарбили собѣ богато вороговъ и то завязътыхъ до отчаяня.

Съ самого початку звернули мы нашу увагу на нелюцке поступоване декотрыхъ нашихъ священниковъ, котры зъ своимъ приходомъ въ Америку, не мали на сердце

душевне и просвѣтне добро народу, але ихъ мысль була: заробити въ короткомъ часѣ богато гроша и вернули ся опять на родину, а народъ лишити на провидѣніе боже. Днесъ уже декотры поправились, але не все. Черезъ наше смѣле выступлене за правдою, стягнули на себе гнѣвъ тыхъ духовниковъ, котры по днесъ голосять въ церквахъ свои заклинаня проти „Свободы“ и ей редактора. Мы на се не зважаемо но кажемо:

Клените насъ; но полюбѣть правду, будѣте ревными и безкористными священниками, будѣте щирными друзьями и добродѣтелями народа руского а мы возвеличимъ васъ на диво предъ лицемъ всѣхъ людей и народъ видячи добрый дѣла, прославить небесного Отца и вамъ духовнымъ отцямъ и благодѣтелямъ оддасть належитую честь и пошановане. Переймѣть ся сердцемъ и душею потребами народа такъ душевными якъ и морально-просвѣтными, внесѣть ся поназдъ багно корыстолюбия и посвятѣть ся всецѣло тымъ идеаламъ правды, волѣ и добра, за котры страдавъ и умеравъ Богъ и человекъ Христосъ!

Будѣте вѣрными и не подкупными речниками того не перекуренного евангелія, котре апостолы благовѣстили и своею кровью и мученическою смертїю ствердили! Живемо въ краинѣ, де царитъ свобода и тутъ священникъ не есть слѣпымъ орудіемъ политики, - протое дѣлайте добро и будѣте апостолами правды и науки але не той правды и науки яку въ старомъ краю потверждае полицейска цензура, но котра жива и чиста знаходитъ ся въ евангелію.

Вы маете тутъ широко поле до дѣланя и нагоду убесмертнить себе не пустою але тяжкою заслуженою славою. Тутъ народъ дае утримане и хороше своимъ душпастьерамъ и тутъ не потребуе жадень бороти ся зъ материальною нуждою якъ рускій священникъ въ старомъ краю.

Тутъ священникъ сытый и вольный, безжурно и спокойно плывуть его дни и жады параграфы, обѣжники „rozporzadzenia“ не морочать его голову. Протое по за церквою единымъ занятіемъ тутъ руского священника повинна бути школа.

Народъ не есть ще на столько спроможений утримувати платного учителя, отже священникъ може и довженъ посвятити ся выхованю нового руско-американского поколѣня. Тутъ не стисненый жадною програмою ані „szkolnej rady“ ані преписами iskolak, ані указаніи министерства „п р а в і е н і я“, но можъ vybrati

собѣ самъ найдутѣйшую програму, послѣ котрой научитъ русина въ русской мовѣ якъ на свѣтѣ вольномъ жити, чуже шанувати, свое надѣ все любити, и вщипляти передъ всѣмъ въ молодшѣмъ сердца страхъ Господень, бо се початокъ всякой премудрости и национальне почуте рускости, розумѣть ся не іезуитской ані кнотовой.

(Конецъ буде.)

Якъ було передъ сто роками въ Америцѣ.

Старіи люде усе хвалить давній часы и не можуть ихъ нахвалити ся передъ молодыми поколѣньемъ. Поглянмо протое якъ то жылось передъ сто роками въ Америцѣ а доведѣмъ ся чи справдѣ були то золотіи часы. Сто рокѣвъ тому назадъ каждый носивъ косу и пудровавъ волосы.

Кто не мавъ довговъ, то не бувъ поважанный.

Въ цѣлыхъ Соединеныхъ штатахъ була тольки одна библиотека для публики. Въ штатѣ Connecticut служила стара кузница и стайня яко криминаль цѣлого того штату.

Штатъ Virginia мавъ тодѣ пятую часть населенія цѣлой краины.

Всѣ меблѣ и домашній снаряды були импортованы лише зъ зъ Англіи.

Тодѣ була на цѣлу Америку тольки одна фабрика капелюховъ.

Сли роботникъ заробивъ въ тыхъ часахъ два шеллнги на день, чувъ ся найщасливѣйшимъ чоловкомъ въ свѣтѣ.

Глиняныхъ тарелѣвъ не уживали бо одъ нихъ тупились ножѣ, протое употребляли всюду деревянны тарелки.

Сли кто посмѣвъ тодѣ сказати щось противъ проповѣди голошеной въ церквѣ, то мусѣвъ заплатити грошеву грубу кару.

Наколи мужчина робивъ уклонъ якої дамѣ, то мусѣвъ ще и ногою шурнути якъ той конѣ копытомъ объ землю, но троха деликатнѣйше.

Мѣжь Нью Йоркомъ а Востонемъ всего на всего курсовали двѣ почтовы будки съ пассажирами и то була цѣла комунікація.

Въ Нью Йорку и Востонѣ була такъ звана: „Whipping Post“ де бичували переступниковъ и чарѣвницъ.

Тодѣ жили ся телятиною, свиною, соленою рибѣю бараболями и „hominy“ т. е. водварокъ всякого мяса. Гузакы (пугавицѣ) были тогда рѣдкостью а штаны препоясували ремѣньцемъ. Фабрикъ майже нѣмакъ не было и каждая господиня пряла и бѣлила полотно сама,

По церквах тоді ходив понамарь збирати офіру зь великим дзвонком и будав спячихъ святобожныхъ Коли полавъ якій сарака въ гарешть, то злодѣи уже замешкали крали одъ него де що мавъ и на се нѣякого не було права.

И теперъ най осудять люде чи се добрий були часы!

ЩО НОВОГО въ АМЕРИЦѢ

Предвыборча война уже зачалася. Такъ республиканска якъ и демократична партія не засыпале часу и всѣми силами старають ся одна и друга выйти побѣдоносно въ день самыхъ выборовъ. О сколько можна судити съ того що дедократична партія уже съ самого початку въ розладѣ, то будуча побѣда правдоподобно по сторонѣ републикановъ.

Въ Америцѣ нараховано 35,000 миліонеровъ а повтора миліона волоцюговъ.

Mc Kinley творца охоронного мыта, фадить по цѣлой краинѣ и стягае тлумъ народу на свою сторону и на кождомъ кроцѣ усмѣхаеть ся ему щасте.

Въ Чикаго якійсь Богровичъ вкравъ у одной вдовы Christian 9 тысячъ долларовъ въ слѣдующій способъ: Она мала тѣ гроши закпанн въ пивницѣ и Богровичъ выкопавъ каналъ зъ того дему, де мешкавъ до сей пивницѣ и такъ укравъ.

Недалеко Вилкесбаре коло желѣзной дороги, поставила була компанія велику шанду для робѣтниковъ, въ котрой перебувало 60 словаковъ. Якійсь злобни люде высадили тую шанду динамитомъ въ повѣтре и трое особъ таки заразы згинуло а решта страшно покальчилось.

НАШИ ЗНАКОМИ.

Иванъ. А вже ты тутъ при несло знову передъ мои очі огидо!

Юда. ну, ну Иване, не гидъ такъ все на жиды бо и жидъ не собака тай мае душу.

Иванъ. Отъ нагадавъ! жидовска душа, цыганске сумлѣне, ексекторске милосердіе чортѣвска покора, іезуитска святость — то на одну йдуть вагу.

Юда. Балакай собѣ, кобъ здоробъ Иване, та слухай якъто Марко куповавъ братови Ваньови грунтъ що то есть десь въ Америцѣ. На другій день рано привѣзъ писарь Крутиловичъ Ивана Свинырекого до Марковой хаты и привезли собѣ бочку шива и горѣвки. Тамъ пили якъ за душами и Свинырской продавъ свой грунтъ Маркови для Ваня за три тысячъ. Марко давъ завдатокъ 400 папѣрковъ. Таки того дня поѣхали до мѣста дивити ся на табуляцію. Ще було позѣстались 35 папѣрковъ, то нѣмъ дошли до табуляціи, то тѣ гроши пропили у слѣбного Сруля таки недалеко торговщѣ за польскимъ костеломъ, а таки табуляціи не знавши и ажъ на третій день вернувъ Марко съ писаромъ Крутиловичомъ на полъ живый бо десь ще и побили ихъ въ мѣстѣ хлопцы зъ села Чумаковецъ.

Иванъ. А якже Юдо сталося съ тымъ купномъ грунтомъ и у чихъ онъ теперъ рукавъ?

Юда. У жидовскихъ.

Иванъ. А видишь плюгавче якъ то вы нашу землю намъ одбѣраете и то по просу крадете одъ насъ обѣднанныхъ, темныхъ хлопцовъ и кажете що у жиды есть душа, есть сумлѣне и що у Васъ тоті десятеро божихъ приказанъ що и у насъ!

Юда. Розговоривъ ся ты Иване и сердшивъ ся на жидовъ, але послухай по небоже якъ то все було атогда и таки самъ скажешъ що Юдко не все бреше, але и колисъ правду повѣсть.

Иванъ. Ну, далѣй іскаріото, говори и най виджу твою жидовску рогату правду.

Юда. Иванъ Свинырскій то велика піячнина. Его батько не бувъ русинъ, только така польска заволока припшкандивавъ голый, босый до нашего руского села и осѣвъ мѣжъ нами. Ту въ селѣ народивъ ся ему той Иванъ и онъ давъ окрестити его до нашего духовного отца и на руске окрестили сына, але батько самъ бувъ спеченый полякъ и на святого Николая, на самыи кермень николи когута, або и кролика не понѣсъ до церкви на парастасъ, але ще у сусѣды кравъ и самъ въ дома пѣкъ та фѣвъ, — онъ не бувъ такимъ русиномъ якъ на прѣкладъ: ты и я.

Иванъ. А—ди! якій ми ты зъ Юдка русинъ! и ты плюгавый дерзнувъ еск звати ся святымъ именемъ?

Юда. Иване, Иване! ты не знаешъ палитики. Я читаю бублию и то стару, тамъ у ней стоить такъ якъ я говорю и маю право такъ называти ся. Ты и другій называють ся русинами для того, бо на русской родили

ся земли; але я и другий жиды можемо звати ся не только для того русинами же на русской родили ся земли, але и на власной, бо днесъ руска земля належить до жидовъ.

Иванъ. Бодай ты проклятый Юдко грѣсъ якъ тая паньска корова, що напасалася лотау але и терпку правду сказавъ еси пейсатый пра-правнуку Юды того іскаріоты що продавъ за грѣйцять сребрениковъ...

Юда. Ну, ну, я вже знаю що хочешъ сказати... нема ту що и балакати же продавъ, бо жиды усе продають, кунують, мѣняють, торгують.

Отже теперъ приходжу до Ивана Свинырского того піяка, що продавъ грунтъ тому Морткови для Ваня. Той Иванъ не мавъ права уже продавати грунту, бо до него мавъ право той кривый Сруль за довги и протое Иванъ поишовъ до арешту за опуканство, а гроши що му Марко давъ, то пропали и такъ Марко потому вдавъ свъ право зъ Ивановъ Свинырскимъ и выгравъ, бо Ивана засадили, але гроши що взявъ бувъ за грунтъ одъ Марка, то пропали бо душу зъ Ивана судъ не мѣгъ взяти.

Такъ то тяжко запрацованн гроши Ваня зъ Америки поишли марно. Спустивъ ся на брата, той и его расыпавъ и самъ въ бѣду влѣзъ, бо ще у мене на право позичивъ 100 зр.

Иванъ. А то все не черезъ васъ!

Юда. Не сердисъ Иване такъ дуже, а только такъ собѣ подумай а переконаешъ ся же не жидъ тутъ виноватый всему, але дурный розумъ та горѣвка!

Иванъ. Ну, такъ, то чисто правда, же русинъ протое бѣдний бо дурный и любитъ тую прокляту паруху. Але менѣ уже часъ.

Юда. На другій разъ побалакаемъ якъ то жиды роблять зъ американьскими грошми.

Иванъ. Та добре.

Політика.

Хиньско-Япаньска война.

Въ послѣднихъ дняхъ поишовъ розголосъ въ политичныхъ сферахъ, що Хины хотѣли зрѣбити улагоду съ Япанією и заключити миръ. Але Япанія не хотѣла и чути и шле свое войско въ глубъ хиньской краины. Теперъ здобули япанчяки одну твердиню и много неприятельского войска забрали въ плѣнь.

Морска военна сила Хиньсокрушена, на суши що дня поносятся великія страты хиньска армія.

Нѣмечина.

Нѣмецке правительство заказало привѣзъ американской рогатой худобы и американьскѣ мясо въ бочкахъ до своихъ портовъ черезъ тое, що після новой ценовой тарифы наложено болшшу оплату на цукеръ вывезенный зъ Нѣмечины до Америки.

Державный канцлеръ Каприви подякувавъ за свой высокой урядъ и цѣсаръ при нявъ резигнацію. Правительство нѣмецке въ великомъ клопотѣ зъ социалистичною партією, котра взросла уже до великой силы. Жиды наибольше спомогають тую партію, бо она йде проти християнской религіи.

Испания.

Габинетъ испаньскихъ министровъ подавъ ся до димісії.

Анархистовъ арештують тамъ що дня.

Австрія.

Вѣдень. Полиція арештовало тутъ вождя социалистичной партіи Шумахера. На тую вѣсть зѣбралось велике число социалистовъ и машеруючи улицами мѣста домагали ся уволненія Шумахера де пришло до керовой борбы мѣжъ социалистами а полицією.

Росія.

Коли се пишемо то після найновѣйшихъ вѣдомостей въ Ливадіи, царъ бореть ся смертію и що хвля сподѣють ся конца. Вся царска родина зѣхалася до Ливадіи щобъ бути при кончинѣ царя.

Италия.

Флоренція. Тутъ розпочавъ ся процесъ проти славного анархисты Мерлино.

Римъ. Подѣ предводителствомъ св. отца Льва XIII. зложена комісія зъ кардиналовъ и восточныхъ патриарховъ радить надъ тымъ, щобъ восточна церковь соединилася зъ западною.

Календари „Просвѣты“ и „Ставропигія на рокъ 1895“ буде можъ получить съ концемъ мѣсяця Новембра въ Редакціи „Свободы“

ИВАНЪ ТАЛПАШЪ

Недалеко лигайского дѣла въ

Мт. Karmel, Pa.

Поручае любымъ краинамъ свой добре заосмотренный

ГОТЕЛЬ.

Пиво, горѣвка,ликеры и цигары наилучного сорта.

Таный и выгѣдний ночлеги

Свѣдѣне, обѣдъ и вечера все свѣже, смачне и дешево.

Попробуйте!

ЦАРЬ УМЕРЪ.

Александръ III. царъ всѣхъ Русей розставъ ся зъ тымъ святомъ дня 1. нов. 1894 р. въ 49 роцѣ житя а въ XIII своего панованя.

РУСКА ТОРГОВЛЯ (Creek Store Company)

415 Shamokin Str.
въ ШАМОКИНЪ ПА.

Поручае мѣсцевымъ Русинамъ и на околицію свой богатый складъ всякого рода викуталовъ и майнерскихъ знарядовъ.

Е тутъ мясо

И лопата,

Суть и скирнѣ

И гербата,

Перецъ, гвозды и кобасы, Мука, крохмаль, солонина Мыски, горшки всѣ овочи Зеленина и сушенина.

Е чернушка,

Е петрушка.

ДОКТОРЪ

H. BEATTIE BROWN, M. D.,
129 Warburton Ave.,
YONKERS N. Y.

Всѣмъ братьямъ Русинамъ въ Южнѣ черезъ радио въ разѣ слабости удаваться до него.

УВАГА.

Хотячи приступити до „Союза“ най посылають вступне и мѣсячне до касіера.

Mr. John Glowa

Excelsior Pa.

И увѣдомити секретара подѣ адресою.

Rev. J. Konstankiewicz

144 South Franklin Str.

Shamokin Pa.

* Звертаемъ увагу всѣхъ нашихъ Русиновъ, що маемо на складѣ всякія книжки школьній букварі, читанки, одъ первой до третьей класы. Маемо такожъ всякія поучаючи книжки зъ общества „Качковського“ и другихъ, Маемо Молитвословы „Кормъ Души“ Есть то одна зъ найкраснихъ книжокъ до моления зъ чотырма кольороваными образками и 50 на чорномъ тлѣ. Такъ само маемо Исторію Руси и кнѣгу о „Наслѣдованю Іисуса Христа“ Тѣ книжки повинни находити ся въ кождой хатѣ руского робѣтника.

Неодовга надойдутъ розличного рода образки, образы зъ рускими подписами.

РУСКА ТОРГОВЛЯ

СНАРЯДОВЪ ЦЕРКОВ-
НЫХЪ ИКОНЪ, КНИГЪ И
РИЗЪ

МИХАИЛА ДЫМЕТА
во Львовъ въ Галичинѣ

Поручае своимъ землякамъ
въ Америцѣ всякого рода
вещи церковныя а именно:

Евангеліе нового изданія въ
различныхъ прехорошихъ
оковахъ и оправкахъ отъ 55 з.
р. до 225 зр. Плащаницы
на полотнѣ отъ 18 зр. до
42 зр. на шолковой матеріи
отъ 48 до 130 зр. Фелоны,
Стихарѣ, Хоругви, Фаны,
Артоси, Хлѣбницѣ, Кресты
всякого рода, Патрици, Ча-
шѣ, Кадилницѣ, Дарохра-
нительницѣ, Пауки, лихта-
рѣ, альпаковѣ, мосяжніи, и
диновѣ. Всякія книги цер-
ковныя, а особливо поручае о-
бразы до Иконостасовъ въ
хорошей работѣ по дуже у-
мѣренныхъ цѣнахъ, на поло-
тнѣ якъ я послалъ уже до
Шенандоа Па, Фриляндъ Па,
Миннеаполисъ Минн. а
всѣ были совершенно задово-
лены о чомъ ся переконати
можно.

Чувъ я що въ Америцѣ за-
брають ся жиды продавати
церковныя вещи и кажутъ со-
бѣ за лихій товаръ надзви-
чайно дорого платити, для
того прошу всѣхъ а особли-
во Всечестне руске Духо-
венство и братства цер-
ковныя, котрымъ лежить на
серцю украшеніе домовъ бо-
жихъ, щобы съ своими по-
требами до мене удавались,
я всѣ замовленія яко Русинъ
и вашъ родимецъ якъ можъ
найтаньше и найсовѣстній-
ше виготовлю. Для того не
дайте ся ошуквати отъ лю-
дей, котри не мають изобра-
женія о церковныхъ вещахъ.
При замовленіяхъ або, об-
статковкахъ, прошу заразомъ
и грошѣ присилати, а слибы
замовленіе больше стояло
якъ 200 зр. или 100 дол.
то прошу долучити еще 10
зр. особно на таксу, котру
треба заплатити американь-
скому конзулеви въ Вѣднѣ
за подтвержденіе рахунку.

Всяки замовленія прошу по-
силати черезъ „Свободу“
Цѣнникъ можно получить
въ Редакци „Свободы“

Зостаю съ почтениемъ
Михаилъ Дыметъ.

ОДИНОКІЙ РУСКІЙ
ШТОРЪ
въ
ОЛИФАНТЪ ПА.

Подъ зарядомъ
ГЕОРГІЯ ХИЛЯКА

Звѣтного руского патриоты.
Есть се наилучше заосмо-
треныи зѣ всѣхъ шторовъ
во всѣ потребныи товары и
всякого рода по якъ най-
таньшой цѣнѣ.

Каждый тамошний Русинъ
уважаючи себе правдивымъ
и щирымъ патриотомъ, най-
спѣшить до своего руского
штору. Особенно нашъ га-
здинъ най йдутъ громадно!
Нащо Юськовъ, Шмулъвъ
спомогати? Идѣть до своего.

Т. ТАЛПАСЪ,
ТЕОДОЗІЙ-ТАЛПАШЪ
РУСКІЙ РЕСТОРАТОРЪ И ГОТЕЛЬНИЧІЙ.

PEARL ST
SHAMOKIN, P.A.
Недалеко руской плебаніи.

Добрий вечеръ, друже мой!
— Добрий вечеръ, свате!
А куда такъ спѣшите?
— До Талпаша, брате!

Шо за Талпашъ? Звядки огнѣ?
— Та-жъ краинъ нашъ милый
— У него всѣ русины
— Подкрубляють силнѣ...
— Шо за бригада й пиво тамъ!
— Обходить ся файно!
— Обслужуе якъ братамъ!
— Танько надзвичайно!

МИХАИЛЬ ЕВЧАКЪ

Рускій
— ЕДИНІЙ —
КОНТРАКТОРЪ
и
БУДОВНИЧІЙ

Вилкобаръ и околицѣ.
Его камѣнне поды будову
есть наилучше, а работа
найтравальша.

Будуе мосты и дома, мае
власнй конѣ до звозу
матеріалу.

Дае кериджѣ на похороны
на весѣля, хрестины и т. д.

Мешкае
на River Side,

Недалеко Руской Церкви.

BOLESŁAW SEEGER

Поручае ся ласкавой памя-
ти крайновъ що въ его сало-
нѣ завсе свѣже пиво и ро-
жнорѣдны напои.

Хороша саля для забавъ и
братскихъ засѣданъ.

168. Warren & Dodley Sts.
JERSEY CITY N. J.

W. BUDZYNSKI.

122 Cedar Str.
New York.

Помежи Green-
wich i Washing-
ton улицами.

АГЕНТУРА

КОРАБЕЛНА
И КОЛІОВА.

Спродаетъ шифкарты на най-
лѣпшій линіи морскій на
Бременъ и Гамбургъ. Посы-
лае грошѣ до всѣхъ части
свѣта.

Звертаемъ увагу, що яко
свой чоловѣкъ обходить ся
съ людьми сумлѣнно.

ПЕРША РУСКА
ГРОСЕРНЯ

Въ Джерси Сити.

Подъ числомъ 102 Моррисъ
улицы.

Крайне повертаючи до кра-
ю чи приходячи съ краю,
най зайдуть тамъ а будутъ
услужени по щаро руски.
Тамъ дастъ ся имъ добру
раду и пораду о всѣмъ що
только потребно.

НАЙБОГАТША

Гросерня и Dry Goods

I. ТАЛПАША
и Я. ЖИЛИЧА

727. Commeree Str.
ШАМОКИНЪ ПА.

Заосмотрена съ гори ажъ до
долу въ наилучшіи товари
съ первой руки Все свѣже.

Крайне не оминайте сво-
ихъ, бо бувъ бы великій
грѣхъ! и не слава для ру-
ского народа. не забудьте

J. TALPASZ &
J. ZYLICZ

D OLDENBURG
ПРЕДПРИЕМЦЯ ПОХО-
РОНОВЪ.

77-87 Morris Str.

Jersey City N.J.

Удавайте ся въ потребѣ до
него.

KRIMMERT,

Продаю найтуьше шифка-
рты до старого краю и поси-
лаю грошѣ въ якъ найкорот-
помъ часѣ певно, безопасно
безъ ядного клопоту.
Колько то уже людей поси-
лаю грошѣ до старого краю
и купило у мене шифкарты?
а еще жаденъ не скажывъ
ся що му була яка хибя.
Поручаюсь памятьи моймъ
крайнамъ остаюсь въ глибо-
кимъ поважанемъ а не забу-
вайте на

F. MISSLER

F. MISSLER

106 WEST STREET
NEW YORK
А въ JERSEY CITY
111 Hudson STREET

САЛОНИСТИ!

Се иде о वाले добро познакомитисъ
зъ нами.

Сли кто купитъ у насъ хоть разъ,
а переконаеся що добрый зробивъ
интересъ.

Зголошуйтеся до нашего складу, або
посылайте о пробку (sample)
зъ глубокимъ почтениемъ

EMANUEL GROSS.

Importer of Wines and Liquors
Головнйй складъ 357 Henderson Str.
38 ESSEX STR. JERSEY CITY
NEW YORK.

FRANK WEICEL

Найлѣпшій
Найтуньшій
а.

на часъ напра-
вить каждому зигарки, зиг-
гары и все що въ zakresъ
годинникарскій входитъ,
131 YORK STREET
JERSEY CITY, N. J.

M. SINGER.

101 MORRIS STREET!
межи Washington a Warren
улицами.
Jersey City.

Поручае свой складъ винъ
заграничныхъ всякого рода
пива, медъ, горѣлку лікери
по найтуньшой цѣнѣ.
Незабудьте за него.

R. H. MORGAN,
9 W. CENTER ST.
SHENANDOAN PA
ФАБРИКАНТЪ

Прапорѣвъ (фанъ)
Хоруговъ, Одзнакъ,
Пасозъ, Шапокъ для Врестель.

Фана для парады зъ най-
лѣпшого едбаву; чотыри и
повъ черезъ шесть и повъ
стѣпъ со всѣма приборами
\$25, и 26.75

Прапоры большыи зъ найлѣпшой мате-
рин по \$32.00 \$35.00 \$45.00 и \$50.00

Пишѣть по цѣнники и по
пробу до:

R. H. MORGAN
9 W. Centre Str.
SHENANDOAN, Pa.

Молись, трудись, вверзись, учись, до „Союза“ запишись, до читальнѣ ходи! Бога въ серцю май, ближняго люби, церковъ посѣщай,
„Свободу“ читай! Русь святу люби, доброму научай ся, грошей не марнуй, въ процеса не вдавай ся! Въ лотерію не грайте, только
грошѣ падѣть. Братя! намъ треба „Народного Дому“ ану скинтесь по центови! Се не запоминайте! Буде зъ васъ!